

Sant Pau del Colomer

Alpens

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sector sud-est del terme municipal
Emplaçament A 550 metres de la carretera BP-4654, punt quilomètric 11'900

Coordenades:

Latitud: 42.10634
Longitud: 2.11806
UTM Est (X): 427081
UTM Nord (Y): 4661959

Classificació

Número de fitxa 08004-3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Sols presenta petites esquerdes al mur nord i una dovella del campanar desencaixada.
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament, Alpens 1996
Número inventari Sí, IPA. 22455
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: CALTUSA. c/ Muntaner, 555, ent. 3a, 08022 Barcelona
Autor de la fitxa Marta Homs i Jordi Compte
Data de registre de la fitxa: dl., 03/07/2006 - 02:00

Descripció

Sant Pau del Colomer està ubicada a 150 metres a l'est del Colomer, sobre un petit turó. S'accedeix a la petita capella a través d'una plataforma circular des de la qual en surten dues escalinates amb baixa barana, de pedra i amb carreus regulars ben treballats.

És una església de petites dimensions amb absis orientat a l'est. Es conserven íntegres la nau de planta rectangular i l'absis semicircular del segle XII, decorada amb pintures modernes de Pau Macià i Pons. Té teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals i està coronat amb un campanar, reformat, de torreta amb teulada de doble vessant i una obertura per costat d'arc de mig punt. Aquest campanar es troba sustentat a la façana oest per dues mènsules decorades amb un escut d'un castell o casa forta. També presenta una petita campana. Els murs de càrrega són de maçoneria de pedra irregular amb morter i presenta cantonades diferenciades.

A la façana principal, orientada al sud, hi ha l'accés principal, una porta emmarcada amb pedra bisellada amb data inscrita a la llinda 17 + 37. Sobresurt un porxo enllosat de teulada d'una sola vessant sustentat amb bigues i llates de fusta amb el cap treballat a mode de mènsules (la biga central presenta un motiu de decoració de creu grega dins un cercle) i quatre pilars octogonals de pedra, un dels quals queda adossat a la sagristia. La sagristia sobresurt perpendicularment de la part dreta de la façana i està construïda amb maçoneria de pedra i teulada de doble vessant. Presenta una única obertura adovellada en forma de creu grega, i un carreu amb la data inscrita de 18 + 87 a la cantonada esquerra.

A la façana est s'hi pot observar l'absis semicircular, llis, que presenta un parament de carreus de mida grossa, simplement escairats i sense polir, disposats en filades uniformes i regulars amb una petita finestra de doble esqueixada d'arc de mig punt. Ressegueix el perímetre de l'absis un baix mur d'uns 20 centímetres d'alçada per uns 20 centímetres d'amplada.

La façana nord no presenta cap obertura i la façana oest un òcul, reformat i adovellat amb pedra. Envolta l'església un mur de pedra de poca alçada delimitant el turonet en la qual es troba assentada l'església.

Observacions:

L'església va ser reformada després del 1939 i el seu interior va ser recobert amb un aplacat de llosetes de pedra agafades amb morter de ciment portland que impedeixen de veure els paraments originals.

Història

Aquesta església es trobava dins l'antic terme del castell de la Guàrdia, de la comarca del Ripollès, al lloc de Terrades. No degué passar mai de sufragània o capella rural de la parròquia de Santa Maria d'Alpens.

El lloc de Terrades surt documentat el 1074 quan el noble Folc féu donació a Santa Maria de Ripoll d'un mas situat a Terrades, que pertanyia a la parròquia de Santa Maria d'Alpens (de Pintos). A partir del 1600 el nom de Terrades fou substituït pel de Colomer, corresponent a l'antiga masia del Colomer, segurament per desaparició del primitiu que li havia donat nom.

L'església és esmentada el 1190, quan Pere Bernat de Terrades féu cessió al seu fill Arnau, de Sant Pau, de diverses peces de terra prop del mas Terrades i sota les cases de Sant Pau que eren domini de Ripoll i de Sant Salvador d'Orís. Se la cita en altres deixes testamentàries del 1322 i 1437, on apareix amb el nom de Sant Pol de Terrades. La seva existència se segueix documentant sempre com a capella rural de la parròquia de Santa Maria d'Alpens.

Al segle XVIII l'edifici sofrí algunes modificacions, així el 1737 hom reféu el portal que posteriorment fou traslladat del mur de ponent al mur de migdia on es troba actualment.

L'any 1887 hom construï una sagristia i fou afegit a l'església un atri que hom renovà l'any 1947. Els propietaris del mas Colomer han arranjat l'església amb diverses obres que van consistir en refer i apujar les

voltes, folrar amb pedra picada tot l'interior i fer un petit campanar d'espadanya, així com diversos agençaments en l'aspecte exterior de l'església.

Bibliografia

AADD. Catalunya Romànica. Osona. Volum II, Enciclopèdia Catalana, SA, 1984.

AADD, Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, 1993.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic d'Alpens, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat a l'abril de 2006.

PLADEVALL, A, Sant Pau del Colomer, d'Alpens, a "Hoja Diocesana", Vic, 20 de maig de 1973.

